

نبض ایران

نظارت بر نقض حقوق انتخابات در ایران

این راهنمای جیبی بر پایه دوره آموزش مجازی نبض ایران با نام "نظارت شهروندی بر انتخابات: چگونه فراتر از رأی دادن، در روند برگزاری انتخابات مشارکت کنیم" تهیه شده است.

همچون مشغولیت دهها ساله میلیون‌ها نفر در سرتاسر جهان، شما نیز می‌توانید فراتر از رأی دادن در روند انتخابات شرکت کرده -- بر انتخابات نظارت و آن را ارزیابی کنید. بیا بیدخواست عمومی برای بهبود روند انتخابات را نظارت و جلب توجه نسبت به تخلفها تقویت کنیم. مشاهده دقیق آنچه پیرامون انتخابات می‌گذرد، یکی از ارزش‌ترین انواع مشارکتی است که در روند انتخابات در کشور می‌تواند داشت. سایت نبض ایران، بر پایه مشاهدات ثبت شده شما، گزارش‌های تخلف انتخاباتی که به صورت ناشناس ارسال می‌شوند را گردآوری و از راه‌های مختلف، مانند شبکه‌های مجازی و نقشه‌های پویا منتشر و در دسترس عموم قرار می‌دهد.

راهنمای جیبی نظارت بر انتخابات، مرجعی کوتاه و ساده برای یادگیری مبنای نظارت بر انتخابات و ابزاری به درد بخور برای انتخابات ۲۴ خرداد است. این راهنما بر پایه قوانین انتخابات ایران و استانداردهای بین‌المللی سلامت انتخابات نوشته شده. راهنما به سه گام اصلی در چرخه انتخابات - پیش از درنگام و پس از انتخابات تقسیم شده. هر گام، تخلفات مشخصی که می‌توان یافت و گزارش کرد را فهرست‌وار ارائه می‌کند. فراموش نکنید، همه تخلفاتی را که مشاهده می‌کنید در نبض ایران «لینک» ثبت کنید. فرم گزارش نبض ایران به طور کاملاً ناشناس گزارش شما را دریافت می‌کند. گردآوری گزارش‌های ناشناس از آن جهت اهمیت دارد که به ما در جلب توجه به ایرادات احتمالی و موارد نقض حقوق بشر، در طول روند انتخابات و پیش و پس از آن کمک می‌کند.

چه مواردی پیش از انتخابات مورد توجه قرار گرفته و گزارش داده شوند

تخلفات پیش از انتخابات شامل (اما نه محدود به):

تخلفات مربوط به کمپین‌های تبلیغاتی کاندیداها:

- خرید رأی (توزیع کالا، پول نقد یا دیگر مزایا در ازای رأی).
- شعارهای تبلیغاتی با هدف بدنام کردن یا تحریک خشونت‌بار علیه کاندیدای دیگر یا حامیان‌اش.
- ارباب رأی‌دهندگان یا حامیان حزب یا کاندیدای خاص توسط حکومت.
- تبلیغ مقامات دولتی و/یا مسئولان انتخابات به نفع یک کاندیدای خاص.

سوء استفاده از منابع دولتی

- پروژه‌های ساختمانی دولتی در محلات یا مناطق خاص درست پیش از انتخابات.
- نصب پوسترهای انتخاباتی در مؤسسات و سازمان‌های دولتی.
- ارباب یا آزار کاندیداها توسط نیروهای امنیتی.
- تهدید کارمندان دولت علیه رأی‌دادن به یک کاندیدای خاص.
- اعطای پول نقد، مزایای شغلی، بورس تحصیلی، یا هر گونه مزایای دولتی دیگر در قبال رأی‌دادن به یک کاندیدای خاص.

فضای رسانه‌ای

- پوشش رسانه‌ای خاص توسط رسانه‌های دولتی، رادیو یا تلویزیون به فعالیت‌های یک کاندیدای خاص.
- سرکوب رسانه‌های خبری و/یا سایت‌های اینترنتی که به نفع یکی از رقبای رئیس‌جمهور فعالیت می‌کنند.
- اختلال در دسترسی به اینترنت به منظور عدم امکان دسترسی به اطلاعات از خارج از کشور.
- اعمال فشار یا خشونت علیه خبرنگاران و وبلاگ‌نویسان.
- تحریک احساسات عمومی یا تشویق به خشونت علیه یک کاندیدای خاص توسط رسانه‌ها.

تخلفات روز انتخابات شامل (اما نه محدود به):

- ادامه تبلیغات انتخاباتی در روز انتخابات.
- نصب پوستره‌های انتخاباتی درون یا نزدیک به مراکز رأی‌گیری.
- عدم تضمین اختفای رأی در مراکز رأی‌گیری.
- عدم اجازه رأی دادن به افراد دارای شناسنامه. یا امکان رأی دادن اشخاص بدون ارائه شناسنامه.
- صف‌های خیلی طولانی رأی دهی. به گونه‌ای که موجب دلسردی و انصراف افراد معلول یا مسن گردد.
- مراکز اخذ رأی دور از دسترس. به گونه‌ای که رأی‌دادن را برای شما یا دیگران بسیار سخت کند.

تخلفات بسیار مهم:

- جعل رأی (رأی‌دهندگان یا مسئولان حوزه اخذ رأی بیش از یک‌بار رأی دهند).
- عدم اخذ رأی رأی‌دهندگان به دلایل غیرقانونی.
- خرید رأی (توزیع کالا، پول نقد یا خدمات در ازای رأی).
- هرگونه مورد جمع بیش از اندازه، مجادله، اوباش‌گری یا شورش در یا نزدیک به مرکز اخذ رأی.
- هرگونه مورد خشونت یا ارباب، شامل تظاهرات یا شورش. کاربرد زور توسط نیروهای امنیتی. یا هر اقدام دیگری که به روشنی موجب بازداری رأی‌دهندگان از رأی‌دادن شود.

موارد مهمی که پس از انتخابات باید در نظر گرفته شوند شامل (اما نه محدود به):

شمارش و اعلام نتایج

- آیا شمارش و اعلام نتایج در چارچوب زمانی معقول انجام شده؟
- آیا نمایندگان کاندیداها مجاز به نظارت بر شمارش آراء بوده‌اند؟
- آیا منابع خبری گزارشی از مشاجره بر سر شمارش و اعلام نتایج در وزارت کشور ارسال کرده‌اند؟
- آیا منابع خبری یا شاهدان عینی اتهاماتی مبنی بر دستکاری نتایج انتخابات مطرح کرده‌اند؟

نتیجه چالش‌ها و مشاجرات پس از انتخابات

- آیا فردی از رأی‌دهندگان یا حامیان کاندیدای خاصی را می‌شناسید که قصد ثبت شکایت داشته؟ اگر چنین است، آیا موفق به این‌کار شده. و آیا به شکایت او ظرف ۲۴ ساعت رسیدگی شده؟
- آیا نتایج شکایات به صورت عمومی یا از طریق رسانه‌های جمعی اعلام شده؟
- اگر آراء یکی از مراکز اخذ رأی باطل اعلام شده، آیا این بر آراء کاندیدایی تاثیر دارد که به‌طور بالقوه بر سرنوشت انتخابات تاثیرگذار است؟
- آیا متوجه الگوهای خاصی در انواع موارد شکایت‌ها و مشاجرات پیرامون انتخابات (برای مثال: اعتراض عمومی به نحوه برگزاری انتخابات، یا موارد متعدد نقض اختفای رأی) شده‌اید؟

واکنش‌ها به نتایج

در صورت وقوع هرگونه اعتراض، شورش یا تظاهرات در منطقه مورد سکونت‌تان (یا در اخبار)، انواع مختلف اطلاعاتی که می‌توان گردآوری و از طریق نبض‌ایران منتشر کرد از این قرارند:

- کجا و چگونه این اعتراضات اتفاق افتاده‌اند:
- گرایش سیاسی (در صورت وجود)، پایگاه اجتماعی و سنی اعتراض‌کنندگان:
- تخمین تعداد افراد شرکت‌کننده:
- درجه مسالمت‌آمیز یا خشونت‌بار بودن اعتراضات؛ و یا
- هرگونه اقدام سرکوب‌گرانه توسط گروه‌های مخالف یا نیروهای دولتی (در صورت امکان با کمک عکس و ویدئو مستند کنید).

